

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію

здобувача наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 223 –

Медсестринство

Бачу Марини Іллівни

"Професійна компетенція та сестринська модель профілактики
йододефіцитних захворювань у дітей шкільного віку"

Актуальність дослідження

Йододефіцитні стани розглядаються Всесвітньої організацією охорони здоров'я як найбільш поширені у всьому світі синдромальні ураження неінфекційного характеру. Третина населення Землі відноситься до так званої "групи ризику" та є потенційним об'єктом для розвитку йододефіцитних захворювань. Досвід європейських країн свідчить, що найбільш ефективними щодо зниження наслідків йодного дефіциту є профілактичні заходи. У вирішенні цих соціально значимих завдань важлива роль належить медичним сестрам. Залучення медичних сестер у профілактичний процес можна розглядати як новий вид їх професійної діяльності медичного, психолого-педагогічного і соціально-правового характеру. Дана дисертаційна робота присвячена питанням підвищення ефективності профілактики йододефіцитних захворювань у дітей шляхом впровадження організаційних заходів, розроблених на основі професійних компетенцій медичної сестри.

Ступінь обґрунтованості основних положень, висновків і рекомендацій сформульованих у дисертації

Сучасні та інформативні методи були використані у дослідженні, дозволили в повному обсязі вирішити мету та завдання роботи. Дослідження проведені на високому рівні, їхня вірогідність та інформативність не викликають сумнівів. Комплекс застосованих досліджень включав сучасні,

загально-клінічні обстеження, клініко-анамнестичне дослідження, анкетування суб'єктів дослідження. Лабораторні дослідження виконані у сертифікованих лабораторіях.

Безумовно, що обсяг проведеного дослідження, а також застосування сучасних статистичних методів дозволили отримати обґрунтовані висновки. Факти, які б свідчили про неправдивість отриманих результатів дослідження, не виявлені. Практичні рекомендації, сформульовані в дисертації, впливають з отриманих результатів досліджень та проведеного аналізу.

Дослідження проводилось у декілька етапів, що надало змогу вирішити поставлені задачі та досягти мети дисертаційної роботи. Використано двоетапний описово-аналітичний дизайн дослідження для проведення аналізу епідеміологічних показників з вивченням поширеності патології у дітей Чернівецької області. Для подальшого аналізу методом проспективного кластерного дослідження відібрано 273 дитини для ретельного клінічно-лабораторного та інструментального дослідження.

Здобувачем особисто визначено напрямок наукового дослідження, самостійно сформульовано мету та завдання дослідження, розроблено дизайн та обсяг роботи, обрано методи для досягнення мети дослідження.

Повнота викладу наукових положень в опублікованих автором працях

Результати проведеного дослідження широко апробовані та представлені в науковій літературі, зокрема надруковано 22 наукові праці у фахових українських та іноземних виданнях, у матеріалах науково-практичних конференцій.

Новизна дослідження та отриманих результатів

Дисертантка вперше встановила роль професійних компетенцій медичної сестри у профілактиці йододефіцитних станів. Обґрунтовано питання участі та рівня професійних компетенцій медичної сестри у

профілактиці йодного дефіциту, зокрема, визначення рівня поінформованості населення про йододефіцит та йододефіцитні захворювання, виявлення медико-соціальних факторів, які поглиблюють йододефіцит. Уточнено роль професійних компетенцій медичної сестри для виконання її професійних обов'язків та для участі у профілактиці йододефіциту. Вивчено рівень сформованості комунікативних та мотиваційних компетенцій медичної сестри, яка бере участь у профілактиці йодного дефіциту. Запропоновано сестринську модель комунікативного консультування та розроблено навчальну програму для медичних сестер.

Теоретичне та практичне значення роботи й впровадження результатів досліджень

Чисельні дослідження з використанням сучасних методик, проведені дисертанткою, та отримані результати суттєво поглибили розуміння застосування методології компетентнісного та системного підходів для визначення структурних складових професійних компетенцій медичних сестер; оцінці рівня медичної поінформованості про наслідки йододефіциту; аналізі медико-соціальних факторів, визначенні рівня сформованості комунікативних та мотиваційних компетенцій медичних сестер, тактичних підходів у проведенні профілактичної роботи, які ґрунтуються на компетентнісному, діяльнісному та інтегративному принципах.

Особливо необхідно наголосити, що автором дисертаційного дослідження зроблено перший крок до залучення медичних сестер до такої важливої проблеми як профілактика йододефіциту та його наслідків, зокрема розроблено сестринську модель комунікативно-профілактичного консультування сім'ї та доведено ефективність проведення медичною сестрою навчання з метою покращення знань щодо методів профілактики йодного дефіциту. Як результат - підвищення рівня поінформованості про наслідки йододефіциту та прихильності населення до профілактики шляхом

вживання йодованої солі та контролю за медіаною йодурії у групах ризику (дітей, вагітних та матерів-годувальниць).

Оцінка структури дисертації

Дисертація побудована відповідно до сучасних вимог із оформлення дисертацій. Вступ структурований, написаний чітко.

Огляд літератури висвітлено у відповідності до мети і завдань дослідження, є достатнім, глибоким та змістовним. Розділи власних досліджень написані ґрунтовно, ілюстровані таблицями та діаграмами.

Третій розділ відображає результати поширеності йододефіцитних станів та стан йодного забезпечення дітей референтної групи. Викладений матеріал у даному розділі є послідовним вирішенням поставлених завдань дисертаційного дослідження. Багатий цифровий матеріал, який представлений у вигляді таблиць та рисунків, засвідчує об'єктивність результатів роботи.

У четвертому розділі описано чинники, які ймовірно поглиблюють йодний дефіцит та потенціюють розвиток йододефіцитних захворювань. П'ятий розділ присвячений опису формування професійних компетенцій медичної сестри для організації заходів профілактики йодного дефіциту та оцінка ефективності навчальної програми. В кінці кожного розділу представлені підсумкові дані.

Завершальний розділ містить остаточний аналіз отриманих результатів. Розділ написаний правильно, з використанням значної кількості аналітичного матеріалу. Дисертантка детально аналізує отримані результати та порівнює їх з даними різних літературних джерел, висловлюючи свою думку з даних питань.

Висновки ґрунтуються на отриманих результатах проведеного дослідження, логічно випливають зі змісту роботи, відповідають поставленим завданням і містять наукову новизну. Практичні рекомендації розроблено, апробовано, впроваджено у роботу ряду лікувально-

профілактичних закладів України. Чіткість їх формулювання, простота використання, відсутність потреби у вагомих фінансових затратах дозволяє пропонувати їх для подальшого впровадження у практику охорони здоров'я. Список використаних бібліографічних джерел містить 275 найменувань, із них 159 кирилицею та 116 латиницею оформлений згідно з вимогами ДАК України.

Дисертаційна робота є доботною в науковому та практичному аспекті.
Зауваження.

1. Необхідно виправити окремі описки.
2. Відкорегувати таблиці 3.4 та 3.5 (шрифт).
3. До списку літератури включити власні публікації.

Визначені зауваження не є принциповими та не впливають на позитивну оцінку роботи.

Запитання.

1. Ви висвітлили проблему йододефіциту в Україні, зокрема в Чернівецькій області. А який стан даної проблеми у світі, Європі?

2. Чи враховували ви результати пальпаторного дослідження щитоподібної залози і чи співпадали вони з результатами УЗД?

3. Чи враховувався вами при аналізі результатів дослідження освітній ступінь та практичний стаж роботи медичних сестер?

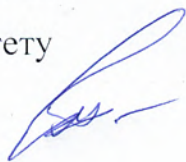
4. Як ви оцінювали рівень комунікативних компетенцій у медичних сестер, на які складові професійних компетенцій необхідно звернути увагу при підготовці медичних сестер, можливо на до дипломному етапі?

Висновок щодо відповідності дисертації вимогам, які висуваються до наукового ступеня доктора філософії

Дисертаційна робота Бачу Марини Іллівни на тему "Професійна компетенція та сестринська модель профілактики йододефіцитних захворювань у дітей шкільного віку", виконана у Буковинському державному медичному університеті МОЗ України, за актуальністю, новизною

отриманих результатів, їх теоретичною та практичною значущістю, глибиною узагальнення та висновків, оформленням, рівнем оприлюднення результатів відповідає вимогам із оформлення дисертацій, затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року №40 та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінетом Міністрів України від 12.01.2022 року №44, а її автор Бачу Марина Іллівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 223 - Медсестринство.

К.мед.н., доцент кафедри педіатрії
та медичної генетики Буковинського
державного медичного університету
МОЗ України

Мар'яна РИЗНИЧУК

